

Dərs müşahidəsi və inkişaf istiqamətləri üzrə RUBRİK – MÜŞAHİDƏ FORMASI

Müəllimin adı:		Sınıf:	
Məktəb/RTİ/sector:		Fənn:	
Müşahidəçinin adı:		Tarix:	

1. Dərsin planlaşdırılması

Nəyə baxılmalıdır? Dərs sistemli və məqsədyönlü planlaşdırılıbmı? Təlim nəticəsi və qiymətləndirmə meyarları düzgün müəyyənləşdirilibmi? Fəaliyyətlər məntiqi ardıcılıqla qurulubmu, müxtəlif ehtiyaclar üçün alternativ fəaliyyət və resurslar nəzərdə tutulubmu? Planla dərsin real gedişi uyğunluq təşkil edirmi?

☐ Plan yoxdur və ya formaldır; məqsəd qeyri-müəyyəndir; planla dərsin gedişi uyğun deyil; fəaliyyətlər uzlaşmır.

☐ Planla dərsin gedişi uyğundur; prosesdə bəzi məqsəddən kənar fəaliyyətlər icra olunur.

☐ Dərs məqsədyönlü planlaşdırılıb; təlim nəticəsi, meyarlar və fəaliyyətlər uyğundur; plan və dərsin gedişi uyğunluq təşkil edir.

Müşahidə qeydi /Konkret nümunə:

☐ Dərs sistemli və məqsədyönlü planlaşdırılıb; təlim nəticəsi və qiymətləndirmə meyarları düzgün müəyyənləşdirilib; fəaliyyətlər məntiqi ardıcılıqla qurulub; müxtəlif ehtiyaclar üçün alternativ fəaliyyət və resurslar hazırlanıb; plan və dərsin gedişi tam uyğundur.

2. Fəaliyyətlərin təlim nəticəsinə uyğunluğu

Nəyə baxılmalıdır? Fəaliyyətlər təlim nəticəsinə birbaşa xidmət edirmi, bir-birini tamamlayırmı, şagirdi nəticəyə addım-addım yaxınlaşdırırmı?

☐ Fəaliyyətlər təlim nəticəsinə xidmət etmir və bir məqsəd ətrafında birləşmir.

☐ Fəaliyyətlərin çoxu nəticəyə uyğundur, lakin bəzi fəaliyyətlər dolayı və ya ümumi xarakter daşıyır.

☐ Fəaliyyətlərin əksəriyyəti təlim nəticəsinə xidmət edir; dərsin ümumi istiqaməti qorunur.

☐ Bütün fəaliyyətlər birbaşa təlim nəticəsinə xidmət edir, bir-birini tamamlayır və şagirdi nəticəyə addım-addım yaxınlaşdırır.

Müşahidə qeydi /Konkret nümunə:

3. Öyrənmə vəziyyətinin izlənilməsi

Nəyə baxılmalıdır? Şagirdlərin öyrənmə vəziyyəti və çətinlikləri dərş boyu izlənilirmi? Müəllim müşahidə və yoxlama nəticələrinə əsasən təlimi uyğunlaşdırır, əlavə izah və fərdi dəstək verir, nəticəni yenidən yoxlayırmı?

Müşahidə qeydi /Konkret nümunə:

☐ Formativ qiymətləndirmə aparılır və şagirdlərin anlayıb-anlamadığı sistemli yoxlanılır.

☐ Bəzi şagirdlərin çətinlikləri müəyyən edilir; problem əsasən ümumi izah və ya əlavə nümunə ilə həll olunur.

☐ Öyrənmə vəziyyəti izlənilir, çətinliklər aşkar edilir; müəllim müşahidəyə əsasən ehtiyac yaranarsa, əlavə izah verir və ya fərdi dəstək göstərir. Dərsin sonunda refleksiya aparılır.

☐ Öyrənmə vəziyyəti və çətinliklər vaxtında müəyyən edilir; təlim uyğunlaşdırılır; əlavə izah və fərdi dəstək verilir; nəticə yenidən yoxlanılır. Refleksiya aparılır.

4. Əks-əlaqənin keyfiyyəti

Nəyə baxılmalıdır? Əks-əlaqə vaxtında və konkret verilmirmi? Güclü və inkişaf etdirilməli tərəflər, növbəti addım göstərilirmi? Şagird müəllimin rəyinə əsasən səhvini düzəldir və müəllim tapşırığı yenidən yoxlayırmı?

☐ Əks-əlaqə yoxdur və ya yalnız qiymət/bal formasındadır; şagirdin inkişafına istiqamət verilmir.

☐ Əks-əlaqə əsasən ümumidir; şagirdin səhvi göstərilir, lakin növbəti addım aydın deyil.

☐ Əks-əlaqə vaxtında, konkret və təlim nəticəsinə uyğundur; güclü və inkişaf etdirilməli tərəflər göstərilir.

☐ Əks-əlaqə mütəmadi və fərdiləşdirilmişdir; konkret növbəti addım göstərilir; şagird rəyə əsasən səhvini düzəldir və müəllim tapşırığı yenidən yoxlayır.

Müşahidə qeydi /Konkret nümunə:

5. Təlim nəticəsi və qiymətləndirmə meyarlarının təqdim edilməsi

Nəyə baxılmalıdır? Təlim nəticəsi və qiymətləndirmə meyarları şagirdlərlə paylaşılırmı və aydın şəkildə izah olunurmu?

- ☐ Təlim nəticəsi və qiymətləndirmə meyarları təqdim olunmur və ya şagirdlərə aydın deyil.
- ☐ Təlim nəticəsi təqdim edilir, lakin izah olunmur.
- ☐ Təlim nəticəsi və ya qiymətləndirmə meyarları paylaşılır və aydın şəkildə izah olunur.
- ☐ Təlim nəticəsi və qiymətləndirmə meyarları şagirdlərlə paylaşılır, aydın şəkildə izah olunur və dərslər boyu bunlara istinad edilir.

Müşahidə qeydi /Konkret nümunə:

6. Diferensial yanaşma

Nəyə baxılmalıdır? Fərqli ehtiyac, səviyyə və öyrənmə tərzləri nəzərə alınırırmı? Müxtəlif səviyyəli tapşırıqlar, fərqli fəaliyyətlər və alternativ resurslar tətbiq edilirmi?

- ☐ Şagirdlərin fərqli ehtiyacları nəzərə alınmır və əlavə dəstək göstərilmir.
- ☐ Əsasən eyni tapşırıq verilir, ehtiyac yarananda bəzi şagirdlərə fərdi dəstək göstərilir.
- ☐ Təlim nəticəsinə uyğun müxtəlif səviyyəli tapşırıqlar verilir və fərqli öyrənmə tərzinə uyğun fəaliyyətlər təşkil edilir.
- ☐ Fərqli ehtiyac, səviyyə və öyrənmə tərzləri nəzərə alınır; müxtəlif səviyyəli tapşırıqlar, fərqli fəaliyyətlər və alternativ resurslar tətbiq edilir.

Müşahidə qeydi /Konkret nümunə:

7. Sual-cavab və müzakirənin təşkili

Nəyə baxılmalıdır? Faktoloji və düşündürücü suallar, düşünmə vaxtı, şagirdlərin fikir və suallarını əsaslandırması, bir-birinin fikrinə münasibəti və yüksək koqnitiv bacarıqların nümayişi müşahidə olunurmu?

☐ Yalnız yaddaşa əsaslanan suallar verilir; düşünmə vaxtı və müzakirə şəraiti yoxdur.

☐ Əsasən faktoloji suallar verilir; düşündürücü suallar azdır; düşünmə vaxtı və müzakirə epizodikdir.

☐ Faktoloji və düşündürücü suallar verilir; düşünməyə vaxt ayrılır; müzakirə və yüksək koqnitiv bacarıqların inkişafına şərait yaradılır.

☐ Müzakirə effektiv təşkil olunur; şagirdlər sual verir, fikirlərini əsaslandırır, bir-birinin fikrinə münasibət bildirir və yüksək koqnitiv bacarıqlar nümayiş etdirirlər.

Müşahidə qeydi /Konkret nümunə:

8. Qiymətləndirmə meyarları

Nəyə baxılmalıdır? Meyarlar təlim nəticəsinə uyğundurmu və dərs boyu onlardan sistemli şəkildə istifadə edilmirmi? Müəllim şagird fəaliyyətlərini meyarlara əsasən müşahidə edir və istiqamətləndirirmi?

☐ Meyarlar yoxdur, formaldır və ya dərsin gedişində istifadə edilmir.

☐ Meyarlardan müəyyən fəaliyyətlərdə istifadə olunur, lakin onların tətbiqi epizodik xarakter daşıyır.

Müşahidə qeydi /Konkret nümunə:

☐ Meyarlar təlim nəticəsinə uyğundur və dərs boyu istifadə edilir; müəllim şagird fəaliyyətlərini meyarlara əsasən müşahidə edir və istiqamətləndirir.

9. Sınıfdə nizam-intizamın idarə olunması

Nəyə baxılmalıdır? Qayda və gözləntilər, proaktiv idarəetmə, şagirdlərin öz davranışlarını tənzimləməsi və fəaliyyətlərarası keçidlər müşahidə olunurmu?

☐ Qayda və prosedurlar müəyyən edilməyib və ya tətbiq olunmur; pozuntular tez-tez baş verir və dərsin gedişinə mane olur.

☐ Qayda və prosedurlar var, lakin tez-tez xatırladılır; nizam-intizam müəllimin müdaxiləsindən asılıdır; keçidlərdə vaxt itkisi ola bilər.

☐ Qayda və prosedurlar uğurla tətbiq olunur; şagirdlərin əksəriyyəti onlara riayət edir; pozuntular qısa xatırlatmalarla bərpa olunur.

☐ Qaydalar və gözləntilər əvvəlcədən aydındır; proaktiv idarəetmə tətbiq olunur; şagirdlər davranışlarını özləri tənzimləyirlər; keçidlər sürətli və sakitdir.

Müşahidə qeydi /Konkret nümunə:

10. Qarşılıqlı münasibətlər və ünsiyyət

Nəyə baxılmalıdır? Qarşılıqlı hörmət və əməkdaşlıq, şagirdlərin sərbəst fikir bildirməsi və digər fikirləri nəzərə alması, müəllimin dinləməsi və səhvləri öyrənmə fürsətinə çevirməsi müşahidə olunurmu?

☐ Mənfi ünsiyyət mühiti müşahidə olunur; sərbəst ifadəyə şərait yoxdur; əsasən müəllim monoloqu üstünlük təşkil edir.

Müşahidə qeydi /Konkret nümunə:

☐ Nəzakətli ünsiyyət mühiti var, amma bütün şagirdlər bu prosesə cəlb olunmur; səhv cavablar üzərində iş məhduddur.

☐ Hörmət və etimada əsaslanan münasibətlər qurulur; şagirdlər sərbəst fikir bildirir; müəllim dinləyir və səhvlərə müsbət münasibət bildirirlər.

☐ Qarşılıqlı hörmət və əməkdaşlıq təmin olunur; şagirdlər sərbəst fikir bildirir, digər fikirləri nəzərə alır; müəllim dinləyir və səhvləri öyrənmə fərsətinə çevirirlər.

11. Resurslardan səmərəli istifadə

Nəyə baxılmalıdır? Resurslardan məqsədyönlü və səmərəli şəkildə istifadə olunurmu? Dərslik və əlavə resurslar dərsin mənimsənilməsinə kömək edirmi? Şagirdlər resurslardan aktiv şəkildə istifadə edirlərmi?

☐ Resurslardan məqsədyönlü istifadə edilmir və ya istifadə formal xarakter daşıyır.

☐ Resurslardan istifadə olunur, lakin bu, əsasən müəllimin fəaliyyəti ilə məhdudlaşır.

☐ Dərslik və əlavə resurslardan səmərəli şəkildə istifadə edilir; bunlar mövzunun mənimsənilməsinə kömək edir.

☐ Müxtəlif resurslardan məqsədyönlü və səmərəli şəkildə istifadə olunur; şagirdlər də resurslardan aktiv istifadə edir; resurslar öyrənməni gücləndirir.

Müşahidə qeydi /Konkret nümunə:

Müşahidənin yekun qeydləri

Meyar	Seçim	Güclü tərəfi/ İnkişaf istiqaməti
1. Dərsin planlaşdırılması	☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4	
2. Fəaliyyətlərin təlim nəticəsinə uyğunluğu	☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4	
3. Öyrənmə vəziyyətinin izlənilməsi	☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4	
4. Əks-əlaqənin keyfiyyəti	☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4	
5. Təlim nəticəsi və qiymətləndirmə meyarlarının təqdim edilməsi	☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4	

6. Diferensial yanaşma	☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4	
7. Sual-cavab və müzakirənin təşkili	☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4	
8. Qiymətləndirmə meyarları	☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4	
9. Sınıfdə nizam-intizamın idarə olunması	☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4	
10. Qarşılıqlı münasibətlər və ünsiyyət	☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4	
11. Resurslardan səmərəli istifadə	☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4	

Ümumi güclü tərəflər

İnkişaf etdirilməsi tövsiyə olunan istiqamətlər:

Növbəti müşahidə üçün diqqət edilməli məqam:
